

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Dvořáka a soudců Mgr. Ondřeje Bartoše a Mgr. et Mgr. Jaroslava Vávry ve věci

žalobkyně: **N. T. L.**, narozená X
státní příslušnost: Vietnamská socialistická republika
zastoupena Markem Sedlákem, advokátem
se sídlem Milady Horákové 13, Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, IČO 7064
sídlím Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

ve věci žádosti o udělení dlouhodobého víza, v řízení o žalobě proti nečinnosti správního orgánu,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 6 114 Kč do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou dne 18. 7. 2022 domáhala ochrany proti nečinnosti podle části třetí, hlavy druhé, dílu druhého zákona č. 150/2020 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Tvrdila, že žalovaný je nečinný v řízení o její žádosti o dlouhodobé vízum za účelem rodinným, kterou podala 19. 11. 2021 na Velvyslanectví ČR v Hanoji, a které je vedeno pod sp. zn. OAM-19521/DV-2021. Žalobkyně uplatnila ve smyslu § 80 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, podnět k uplatnění opatření proti nečinnosti. Opatřením Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (dále jen „Komise“) ze dne 7. 7. 2022, č. j. MV-111890-3/SO-2022, byla žalovanému stanovena k vydání rozhodnutí stanovena lhůta 60 dnů od provedení pohovoru s účastníkem řízení ve smyslu § 169k z. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Žalobkyně tvrdila, že navzdory vydanému opatření proti nečinnosti jí fakticky ochrana před nečinností poskytnuta nebyla.

II. Shrnutí žalobní argumentace

2. Žalobkyně tvrdila, že opatření proti nečinnosti vydané Komisí se stanovenou lhůtou 60 dnů k vydání rozhodnutí o žádosti žalobkyně o dlouhodobé vízum „od pohovoru účastníka řízení ve smyslu § 169k“ zákona o pobytu cizinců je natolik neurčité, že jím fakticky ochrana před nečinností poskytnuta nebyla. Výslech ve smyslu citovaného ustanovení je prováděn v řízení o žádosti o dlouhodobý nebo trvalý pobyt a nikoli v řízení o žádosti o dlouhodobé vízum. Ve věci žalobkyně tak nemůže dojít k počátku plynutí lhůty. Žalobkyně navrhovala, aby soud uložil žalovanému povinnost vydat rozhodnutí do 30 dnů od právní moci rozsudku a povinnost nahradit žalobkyni náklady soudního řízení.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby. Podle žalovaného žaloba není důvodná, neboť žalovaný není nečinný. Žalobkyně byla pozvána k pohovoru prostřednictvím zastupitelského úřadu na 22. 7. 2022. Žaloba je tedy předčasná, neboť správní orgán postupuje v časovém horizontu podle rozhodnutí Komise.

IV. Posouzení věci krajským soudem

4. Podle § 79 odst. 1 s. ř. s. ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek.
5. Má-li soud posoudit, zda byl tento typ žaloby podán v konkrétním případě důvodně, musí se zabývat tím, zda byl správní orgán v době podání žaloby vskutku nečinný a současně, zda žalobce využil bezúspěšně prostředky, které mu k ochraně před nečinností nabízí právní úprava správního řízení (srov. shodně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2012, č. j. 2 Ans 14/2012-41).
6. Soud posuzoval žalobu na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 81 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl za splnění podmínek § 51 s. ř. s. bez nařízení jednání.
7. Ze správního spisu krajský soud konstatuje, že dne 19. 11. 2021 zahájilo Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky, jako příslušný správní orgán, řízení o žádosti

žalobkyně o udělení dlouhodobého víza k pobytu nad 90 dnů na území České republiky za účelem rodinným. Opatřením Komise ze dne 7. 7. 2022 bylo správnímu orgánu přikázáno, aby do 60 dnů od doručení záznamu o pohovoru s účastníkem řízení ve smyslu § 169k zákona o pobytu cizinců vydal rozhodnutí ve věci. Ve správním spise je založeno vyrozumění ze dne 8. 7. 2022 o plánovaném provedení pohovoru s žalobkyní s tím, že datum pohovoru bude stanoven Zastupitelským úřadem ČR v Hanoji v závislosti na jeho kapacitních možnostech a po dohodě s žadateli (doručení zástupci žalobkyně není ve spise vykázano). Ve správním spise je dále založena interní e-mailová komunikace, z níž vyplývá, že datum pohovoru bylo určeno na 22. 7. 2022.

8. Podle § 169t odst. 2 zákona o pobytu cizinců platí, že o žádosti o udělení dlouhodobého víza k pobytu nad 90 dnů ministerstvo rozhodne ve lhůtě do 90 dnů ode dne podání žádosti, ve zvlášť složitých případech ve lhůtě do 120 dnů ode dne podání žádosti.
9. Platí, že přijme-li nadřízený správní orgán opatření proti nečinnosti (§ 80 odst. 4 správního řádu), je tím presumován fakt, že správní orgán byl nečinný (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2012, čj. 2 Ans 14/2012-41). Žádost v předmětné věci byla podána dne 19. 11. 2021, tedy 90denní, resp. 120denní lhůta uplynula 17. 2. 2022, resp. 19. 3. 2022. Ke dni podání žaloby (18. 7. 2022) nebylo v řízení vydáno rozhodnutí, žalovaný byl tedy ke dni podání žaloby v řízení nečinný. Tím byla splněna první podmínka pro podání nečinnostní žaloby podle § 79 odst. 1 s. ř. s.
10. Žalobkyně uplatnila návrh na uplatnění opatření proti nečinnosti. K návrhu žalobkyně Komise jako nadřízený správní orgán vydala opatření proti nečinnosti. Krajský soud zde dává za pravdu žalobkyni, že toto opatření je neurčité. Počátek běhu lhůty k vydání rozhodnutí navázala Komise na doručení záznamu pohovoru s žadatelkou – žalobkyní. Přitom podle § 57 odst. 2 zákona o pobytu cizinců platí, že zastupitelský úřad je oprávněn (sic!) provést pohovor se žadatelem o dlouhodobé vízum; jde-li o žadatele o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání, zastupitelský úřad provede pohovor vždy. Z toho plyne, že provedení pohovoru je v řízení o udělení víza k pobytu nad 90 dnů s účelem jiným než podnikání (zde „rodinným“) fakultativním úkonem; závisí na správním uvážení správního orgánu, zda pohovor s žadatelem provede. Navázala-li tedy Komise počátek běhu lhůty k vydání rozhodnutí na událost, o níž není jisté, zda vůbec nastane, a pokud nastane, není jisté, kdy nastane, nelze takové opatření proti nečinnosti považovat za určité a odpovídající zákonnému účelu. Žalobkyně následně nemohla žádným způsobem ovlivnit, zda a kdy se případný pohovor s ní uskuteční. Jediným prostředkem, jakým se mohla domoci vydání rozhodnutí v její věci, zůstala žaloba na ochranu proti nečinnosti správního orgánu. Krajský soud tedy uzavírá, že žalobkyně bezvýsledně vyčerpala prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k její ochraně proti nečinnosti správního orgánu a splnila tak druhou podmínku pro podání nečinnostní žaloby.
11. V průběhu řízení před soudem došlo poté k vývoji skutkového stavu. Krajský soud obdržel rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 9. 2022, kterým žalovaný rozhodl tak, že vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem rodinným se podle § 56 odst. 1 písm. l) zákona o pobytu cizinců neuděluje, neboť žalobkyně nesplňuje některou z podmínek pro udělení víza. Žalovaný tedy ještě před rozhodnutím soudu svou nečinnost odstranil.

V. Závěr a náklady řízení

12. Protože krajský soud vycházel ze skutkového stavu ke dni vydání rozhodnutí, nezbylo mu než dospět k závěru, že žaloba není důvodná, proto ji zamítl podle § 81 odst. 3 s. ř. s.
13. Pokud jde o náhradu nákladů řízení, soud při rozhodování o jejich náhradě přihlédl k tomu, že žaloba byla ke dni jejího podání důvodná, byl dán skutkový i právní stav proto, aby jí mohlo být vyhověno; z těchto důvodů hodných zvláštního zřetele, kdy žaloba byla zamítnuta pro pozdější chování žalovaného, který až v průběhu řízení před soudem odstranil svoji nečinnost, soud žalobkyni přiznal právo na náhradu nákladů řízení proti žalovanému (§ 60 odst. 3 s. ř. s. *per analogiam*).
14. Náklady řízení představuje předně zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč. Dalšími náklady jsou náklady na právní zastoupení, kdy žalobkyně byla v řízení zastoupena advokátem; náleží jí proto náhrada za jeden úkon právní služby (převzetí a příprava zastoupení), celkem 3 100 Kč, a dále k nim náležející náhrada za režijní paušál ve výši 300 Kč. Advokát je plátcem DPH, náleží mu proto náhrada za tuto daň ve výši 714 Kč. Celkem žalobkyni náleží částka 6 114 Kč. Platební místo bylo určeno v souladu s § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s., přiměřená lhůta k splnění povinnosti pak v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.
15. Soud rozhodl, že žalobkyni nenáleží náhrada odměny a hotových výdajů advokáta za sepsání žaloby, neboť se jedná o žalobu formulářovou. Soudu je z vlastní činnosti známo, že zástupce žalobce podal žalobu s identickou argumentací v dalších případech, vedených u zdejšího soudu. Pod pojem „formulářová žaloba“ lze podřadit nejenom případy, kdy stojí totožný žalobce vůči velkému okruhu žalovaných, přičemž právní argumentace, stylizace a formální vyjádření jednotlivých žalob jsou totožné, ale i případy, kdy stojí naopak velký okruh žalobců zastoupených stejným advokátem proti témuž žalovanému (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 10. 2017, sp. zn. III. ÚS 2040/17, bod 9). Odlišnost v osobě žalobce nelze považovat za znak, který by hodnocení podaného návrhu jako formulářového vylučoval (srov. opět usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 10. 2017, sp. zn. III. ÚS 2040/17, bod 8). Za takových okolností je nutné dle Ústavního soudu uzavřít, že sepsání tzv. formulářové žaloby představuje spíše administrativní úkon, než provedení úkonu právní služby (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 29. 3. 2012, sp. zn. I. ÚS 3923/11, bod 28, či nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012 II. ÚS 3011/11). Tyto závěry Ústavního soudu se plně uplatní i řízení před správními soudy (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 4. 2014, sp. zn. III. ÚS 590/13, ze dne 21. 1. 2020, sp. zn. I. ÚS 1803/19, či ze dne 11. 2. 2020, sp. zn. IV. ÚS 1799/19, bod 11). I v nyní posuzované věci se jedná o žalobu, která se od ostatních žalob sepsaných týměž advokátem v obdobných věcech odlišuje jen v minimální míře (do připraveného vzoru byly doplněny většinou pouze identifikační údaje žalobce a údaje o žalobou napadeném rozhodnutí), základ právní argumentace, včetně její stylizace a formálního vyjádření byl totožný. Vyplnění takového formuláře je tak spíše administrativním úkonem než úkonem právní služby. Náhrada odměny za zastoupení advokátem se účastníkům řízení přiznává proto, že advokát poskytne odbornou službu, přičemž ale zde bylo odborných právních služeb potřeba pouze k vypracování jedné (vzorové) žaloby a v dalších žalobách se již žalobní námitky toliko doslovně opakovaly (srov. shodně např. usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 8. 2012, sp. zn. II. ÚS 3698/11, či usnesení téhož soudu ze dne 10. 1. 2013, sp. zn. II. ÚS 2929/12). Za úkon právní služby dle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění

pozdějších předpisů (dále též „advokátní tarif“ či „vyhl. č. 177/1996 Sb.“), navíc již byla přiznána účastníkovi řízení zastoupenému stejným advokátem náhrada zdejším soudem ve věci vedené pod sp. zn. 52 A 43/2022. V nyní posuzované věci proto nelze náklady vynaložené na odměnu advokáta za tento úkon (sepis žaloby) považovat za náklady důvodně (účelně) vynaložené ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s.

Poučení:

Rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 22. září 2022

JUDr. Jan Dvořák v. r.
předseda senátu